ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः,
हरिः ॐ

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके प्रथमः

Contents

4.1 चतुर्थः प्रपाठकः - पितृमेधमन्त्राः **1**
ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ॐ
4.1 चतुर्थः प्रपाठकः - पितृमेधमन्त्राः

4.1 चतुर्थः प्रपाठकः - पितृमेधमन्त्राः

T.A.4.1.1

परेयुवाꣳसम् प्रवतो महीरनु बहुभ्यः पन्थामनपस्पशानम् । वैवस्वतꣳ सङ्गमनम् जनानाम् यमꣳ राजानꣳ हविषा दुवस्यत ॥ इदम् त्वा वस्त्रम् प्रथमं न्वागन्नपैतदूह यदिहाबिभः पुरा । इष्टापूर्तमनु संपश्य दक्षिणाम् यथा ते दत्तम् बहुधा वि बन्धुषु ॥ इमौ युनज्मि ते वह्नी असुनीथाय वोढवे । याभ्याम् यमस्य सादनꣳ सुकृताम् चापि गच्छतात् ॥ पूषा त्वेतश्च्यावयतु प्रविद्वा-ननष्टपशुर्-भुवनस्य गोपाः । स त्वैतेभ्यः परिददात् पितृभ्योऽग्निर्देवेभ्यः सुविदत्रेभ्यः ॥ पूषेमा आशा अनुवेद सर्वाः सो अस्माꣳ अभयतमेन नेषत् । स्वस्तिदा अघृणिः सर्ववीरो-ऽप्रयुच्छन्पुर एतु प्रविद्वान् । **1**

T.A.4.1.2

आयुर्-विश्वायुः परिपासति त्वा पूषा त्वा पातु प्रपथे पुरस्तात् । यत्रासते सुकृतो यत्र ते ययुस्तत्र त्वा देवः सविता दधातु ॥ भुवनस्य पत इदꣳ हविः ॥ अग्नये रयिमते स्वाहा ॥ पुरुषस्य सयावर्यपेदघानि मृज्महे । यथा नो अत्र नापरः पुरा जरस आयति ॥ पुरुषस्य सयावरि वि ते प्राणमसि स्रसम् । शरीरेण महीमिहि स्वधयेहि पितॄनुप प्रजयाऽस्मानिहावह ॥ मैवम् माꣳस्ता प्रियेऽहम् देवी सती पितृलोकम् यदैषि । विश्ववारा नभसा समॅव्ययन्त्युभौ नो लोकौ

पयसाऽभ्यावर्वृथ्स्व । **2**

T.A.4.1.3

इयम् नारी पतिलोकम् वृणाना निपद्यत उप त्वा मर्त्य प्रेतम् । विश्वम् पुराणमनु पालयन्ती तस्यै प्रजाम् द्रविणम् चेह धेहि ॥ उदीर्ष्व नार्यभि जीवलोकमितासुमेतमुपशेष एहि । हस्तग्राभस्य दिधिषोस्त्वमेतत् पत्युर्जनित्वमभि संबभूव ॥ सुवर्णꣳ हस्तादाददाना मृतस्य श्रियै ब्रह्मणे तेजसे बलाय । अत्रैव त्वमिह वयꣳ सुशेवा विश्वाः स्पृधो अभिमातीर्जयेम ॥ धनुर् हस्तादाददाना मृतस्य श्रियै क्षत्रायौजसे बलाय । अत्रैव त्वमिह वयꣳ सुशेवा विश्वाः स्पृधो अभिमातीर्जयेम । मणिꣳ हस्तादाददाना मृतस्य श्रियै विशे पुष्ट्यै बलाय । अत्रैव त्वमिह वयꣳ सुशेवा विश्वाः स्पृधो अभिमातीर्जयेम । **3**

T.A.4.1.4

इममग्ने चमसम् मा विजीह्वरः प्रियो देवानामुत सोम्यानाम् । एष यश्चमसो देवपानस्तस्मिन् देवा अमृता मादयन्ताम् ॥ अग्नेर्वर्म परि गोभिर्व्ययस्व संप्रोर्णुष्व मेदसा पीवसा च । नेत्त्वा धृष्णुर् हरसा जर्हृषाणो दधद्-विधक्ष्यन्-पर्यङ्खयातै ॥ मैनमग्ने विदहो माऽभिशोचो माऽस्य त्वचम् चिक्षिपो मा शरीरम् । यदा शृतम् करवो जातवेदोऽथेमेनम् प्रहिणुतात् पितृभ्यः ॥ शृतम् यदा करसि जातवेदोऽथेमेनम् परिदत्तात् पितृभ्यः । यदा गच्छात्यसुनीतिमेतामथा देवानाम् वशनीर्भवाति ॥ सूर्यम् ते चक्षुर्-गच्छतु वातमात्मा द्याम् च गच्छ पृथिवीम् च धर्मणा । अपो वा गच्छ यदि तत्र ते हितमोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः ( ) ॥ अजो भागस्तपसा तम् तपस्व तम् ते शोचिस्तपतु तम् ते अर्चिः । यास्ते शिवास्तनुवो जातवेदस्ताभिर्-वहेमꣳ सुकृताम् यत्र लोकाः ॥ अयम् वै त्वमस्मादधि त्वमेतदयम् वै तदस्य योनिरसि । वैश्वानरः पुत्रः पित्रे लोककृ-ज्जातवेदो वहेमꣳ सुकृताम् यत्र लोकाः । **4**

(वि॒द्वा-न॒भ्यावं॑वृथ्स्वा॒ - भिमा॑तीर्जयेम॒ - शरी॑रैश्च॒त्वारि॑ च) **1**

T.A.4.2.1

य ए॒तस्य॑ प॒थो गो॒प्तार॒स्तेभ्यः॒ स्वाहा॒ य ए॒तस्य॑ प॒थो र॑क्षि॒तार॒स्तेभ्यः॒ स्वाहा॒ य ए॒तस्य॑ प॒थोऽभिर॑क्षि॒तार॒स्तेभ्यः॒ स्वाहा॑ऽऽख्या॒त्रे स्वाहा॑ऽपाख्या॒त्रे स्वाहा॑ऽभि॒लाल॑पते॒ स्वाहा॑ऽप॒लाल॑पते॒ स्वाहा॒ऽग्नये॑ कर्म॒कृते॒ स्वाहा॒ यमत्र॒ नाधी॒मस्तस्मै॒ स्वाहा॑ ॥ यस्त॑ इ॒द्ध्मम् ज॒भर॑थ् सिष्विदा॒नो मू॒र्द्धान॑म् वा त॒तप॑ते त्वा॒या । दिवो॒ विश्व॑स्माथ् सीमघाय॒त उ॑रुष्यः ॥ अ॒स्मात्त्वमधि॑ जा॒तोऽसि॒ त्वद॒यम् जा॑यता॒म् पुनः॑ । अ॒ग्नये॑ वैश्वान॒राय॑ सुव॒र्गाय॑ लो॒काय॒ स्वाहा॑ । **5**

(य ए॒तस्य॒ त्वत् पञ्च॑) **2**

T.A.4.3.1

प्र के॒तुना॑ बृह॒ता भा॑त्य॒ग्निरा॒विर्-विश्वा॑नि वृष॒भो रो॑रवीति । दि॒वश्चि॒दन्ता॒दुप॒ मामु॒दान॑ड॒पामु॒पस्थे॑ महि॒षो व॑वर्द्ध ॥ इ॒दं॒त॒ एक॑म् प॒र ऊ॑त॒ एक॑म् तृ॒तीये॑न॒ ज्योति॑षा॒ सम्वि॑शस्व । स॒म्वेश॑नस्त॒नुवै॒ चारु॑रेधि प्रि॒यो दे॒वाना॑म् पर॒मे स॒धस्थे॑ ॥ नाके॑ सुप॒र्णमुप॒ यत् पत॑न्तꣳ हृ॒दा वेन॑न्तो अ॒भ्यच॑क्षत त्वा । हिर॑ण्यपक्ष॒म् वरु॑णस्य दू॒तम् य॒मस्य॒ योनौ॑ शकु॒नम् भु॑र॒ण्युम् ॥ अति॑द्रव सारमे॒यौ श्वानौ॑ चतुर॒क्षौ श॒बलौ॑ सा॒धुना॑ प॒था । अथा॑ पि॒तॄन्थ् सु॑वि॒दत्राꣳ॒ अपी॑हि य॒मेन॒ ये स॑ध॒मादम् मद॑न्ति ॥ यौ ते॒ श्वानौ॑ यम रक्षि॒तारौ॑ चतुर॒क्षौ प॑थि॒रक्षी॑ नृ॒चक्ष॑सा । ताभ्याꣳ॑ राज॒न् परि॑ देह्येनꣳ स्व॒स्ति चा॑स्मा अनमी॒वम् च॑ धेहि । **6**

T.A.4.3.2

उ॒रु॒ण॒सा-व॑सु॒तृपा॑-वुलुम्ब॒लौ य॒मस्य॑ दू॒तौ च॑रतो॒ वशाꣳ॒ अनु॑ । ताव॒स्मभ्य॑म् दृ॒शये॒ सूर्या॑य॒ पुन॑र्दत् ता॒वसु॑म॒द्येह भ॒द्रम् ॥ सोम॒ एके॑भ्यः पवते घृ॒तमेक॒ उपा॑सते । येभ्यो॒ मधु॑ प्र॒धाव॑ति॒ ताꣳ-श्चि॑दे॒वापि॑गच्छतात् ॥ ये युद्ध्य॑न्ते प्र॒धने॑षु॒ शूरा॑सो॒ ये त॑नु॒त्यज॑ः । ये वा॑ स॒हस्र॑दक्षिणा॒स्ताꣳ

श्चिदेवापिगच्छतात् ॥ तपसा ये अनाधृष्या-स्तपसा ये सुवर्गताः । तपो ये चक्रिरे महत् ताꣳ-श्चिदेवापिगच्छतात् ॥ अश्मन्वती रेवतीः सꣳरभद्ध्व-मुत्तिष्ठत प्रतरता सखायः । अत्रा जहाम ये असन्नशेवाः शिवान्. वयमभि वाजानुत्तरेम । **7**

T.A.4.3.3

यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रꣳ सहस्रधारम् वितततमन्तरिक्षे । येनापुनादिन्द्रमनार्त-मार्त्यै तेनाहम् माꣳ सर्वतनुम् पुनामि ॥ या राष्ट्रात् पन्नादप यन्ति शाखा अभिमृता नृपतिमिच्छमानाः । धातुस्ताः सर्वाः पवनेन पूताः प्रजयाऽस्मान्-रय्या वर्चसा सꣳसृजाथ ॥ उद्वयम् तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम् । देवम् देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् ॥ धाता पुनातु सविता पुनातु । अग्नेस्तेजसा सूर्यस्य वर्चसा । **8**

(धे - ह्युत्तरे - माष्टौ च) **3**

T.A.4.4.1

यम् ते अग्निममन्थाम वृषभायेव पक्तवे । इमम् तꣳ शमयामसि क्षीरेण चोदकेन च ॥ यन्त्वमग्ने समदहस्त्वमु निर्वापया पुनः । क्याम्बूरत्र जायताम् पाकदूर्वा व्यल्कशा ॥ शीतिके शीतिकावति ह्लादुके ह्लादुकावति । मण्डूक्या सुसङ्गमयेमꣳ स्वग्निꣳ शमय ॥ शम् ते धन्वन्या आपः शमु ते सन्त्वनूक्याः । शम् ते समुद्रिया आपः शमु ते सन्तु वर्ष्याः ॥ शम् ते स्रवन्ती-स्तनुवे शमु ते सन्तु कूप्याः । शम् ते नीहारो वर्षतु शमु पृष्वाऽवशीयताम् । **9**

T.A.4.4.2

अव सृज पुनरग्ने पितृभ्यो यस्त आहुतश्चरति स्वधाभिः । आयुर्वसान उप यातु शेषꣳ सङ्गच्छताम् तनुवा जातवेदः ॥ सङ्गच्छस्व पितृभिः सꣳ स्वधाभिः समिष्टापूर्तेन परमे व्योमन् । यत्र भूम्यै वृणसे तत्र गच्छ तत्र त्वा देवः सविता दधातु ॥ यत्ते कृष्णः शकुन आतुतोद पिपीलः सर्प

उत वा श्वापदः । अग्निष्टद्-विश्वादनृणम् कृणोतु सोमश्च यो ब्राह्मणमाविवेश ॥ उत्तिष्ठात-स्तनुवꣳ सम्भरस्व मेह गात्रमवहा मा शरीरम् । यत्र भूम्यै वृणसे तत्र गच्छ तत्र त्वा देवः सविता दधातु ॥ इदम् त एकम् पर ऊत एकम् तृतीयेन ज्योतिषा समविशस्व । समवेशन-स्तनुवै चारुरेधि प्रियो देवानाम् परमे सधस्थे ( ) ॥ उत्तिष्ठ प्रेहि प्रद्रवौकः कृणुष्व परमे व्योमन् । यमेन त्वम् यम्या समविदानोत्-तमम् नाकमधि रोहेमम् ॥ "अश्मन्वती रेवतीर्36" "यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रम्37" "या राष्ट्रात् पन्ना38" "दुद्वयम् तमसस्परि39" "धाता पुनातु40" ॥ अस्मात्त्वमधि जातोऽस्ययम् त्वदधिजायताम् । अग्नये वैश्वानराय सुवर्गाय लोकाय स्वाहा । **10**

(अवशीयताꣳ - सधस्थे पञ्च च) **4**

T.A.4.5.1

आयातु देवः सुमनाभि-रूतिभिर्-यमो हवेह प्रयताभिरक्ता । आसीदताꣳ सुप्रयतेह बर्हिष्यूर्जाय जात्यै मम शत्रुहत्यै ॥ यमे इव यतमाने यदैतम् प्रवाम्भरन् मानुषा देवयन्तः । आसीदतꣳ स्वमु लोकम् विदाने स्वासस्थे भवतमिन्दवे नः ॥ यमाय सोमꣳ सुनुत यमाय जुहुता हविः । यमꣳ ह यज्ञो गच्छत्यग्निदूतो अरङ्कृतः ॥ यमाय घृतवद्धविर्जुहोत प्र च तिष्ठत । स नो देवेष्वायमद्-दीर्घमायुः प्र जीवसे ॥ यमाय मधुमत्तमꣳ राज्ञे हव्यम् जुहोतन । इदम् नम ऋषिभ्यः पूर्वजेभ्यः पूर्वेभ्यः पथिकृद्भ्यः । **11**

T.A.4.5.2

योऽस्य कौष्ठ्य जगतः पार्थिवस्यैक इद्वशी । यमम् भङ्ग्यश्रवो गाय यो राजाऽनपरोद्ध्यः ॥ यमम् गाय भङ्ग्यश्रवो यो राजाऽनपरोद्ध्यः । येनापो नद्यो धन्वानि येन द्यौः पृथिवी दृढा ॥ हिरण्यकक्ष्यान्-थ्सुधुरान्. हिरण्याक्षा-नयश्शफान् । अश्वा-ननश्यतो दानम् यमो राजाऽभितिष्ठति ॥ यमो दाधार पृथिवीं यमो विश्वमिदम् जगत् । यमाय सर्वमित्रस्थे यत् प्राणद्-वायुरक्षितम् ॥ यथा पञ्च यथा षड् यथा पञ्च दशर्.षयः । यमम् यो विद्याथ्स ब्रूयाद्यथैक ऋषिर्विजानते । **12**

T.A.4.5.3

त्रिकद्रुकेभिः पतति षडुर्वी-रेकमिद्-बृहत् । गायत्री त्रिष्टुप्छन्दाꣳसि सर्वा ता यम आहिता ॥ अहरहर्नयमानो गामश्वम् पुरुषम् जगत् । वैवस्वतो न तृप्यति पञ्चभिर्मानवैर्यमः ॥ वैवस्वते विविच्यन्ते यमे राजनि ते जनाः । ये चेह सत्येनेच्छन्ते य उ चानृतवादिनः ॥ ते राजन्निह विविच्यन्तेऽथा यन्ति त्वामुप । देवाꣳश्च ये नमस्यन्ति ब्राह्मणाꣳश्चापचित्यति ॥ यस्मिन् वृक्षे सुपलाशे देवैः सपिबते यमः । अत्रा नो विश्पतिः पिता पुराणा अनुवेनति ( ) । **13**

(पथिकृद्भ्यो - विजानते - ऽनुवेनति) **5**

T.A.4.6.1

वैश्वानरे हविरिदम् जुहोमि साहस्र-मुथ्सꣳ शतधारमेतम् । तस्मिन्नेष पितरम् पितामहम् प्रपितामहम् बिभरत् पिन्वमाने ॥ द्रफ्सश्चस्कन्द पृथिवीमनु द्यामिमञ्च योनिमनु यश्च पूर्वः । तृतीयम् योनिमनु सञ्चरन्तम् द्रफ्सम् जुहोम्यनु सप्त होत्राः ॥ इमꣳ समुद्रꣳ शतधारमुथ्सम् व्यच्यमानम् भुवनस्य मद्ध्ये । घृतम् दुहानामदितिम् जनायाग्ने मा हिꣳसीः परमे व्योमन् ॥ अपेत वीत वि च सर्पतातो येऽत्र स्थ पुराणा ये च नूतनाः । अहोभिरद्भि-रक्तुभिर्-व्यक्तम् यमो ददा-त्ववसानमस्मै ॥ सविताैतानि शरीराणि पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे । तेभिर्-युज्यन्ता-मघ्नियाः । **14**

T.A.4.6.2

शुनम् वाहाः शुनम् नाराः शुनम् कृषतु लाङ्गलम् । शुनम् वरत्रा बद्ध्यन्ताꣳ शुन-मष्ट्रा-मुदिङ्गय शुनासीरा शुनमस्मासु धत्तम् ॥ शुनासीराविमाम् वाचम् यद्-दिवि चक्रथुः पयः । तेनेमा-मुपसिञ्चतम् ॥ सीते वन्दामहे त्वाऽर्वाची सुभगे भव । यथा नः सुभगा ससि यथा नः सुफला ससि ॥ सविताैतानि शरीराणि पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे । तेभिरदिते शम् भव ॥ विमुच्यद्ध्व-मघ्निया देवयाना अतारिष्म तमसस्पारमस्य । ज्योतिरापाम सुवरगन्म ( ) । **15**

T.A.4.6.3

प्र वाता॒ वान्ति॑ प॒तय॑न्ति वि॒द्युत॒ उदोष॑धीर्जिहते॒ पिन्व॑ते॒ सुवः॑ । इरा॒ विश्व॑स्मै॒ भुव॑नाय जायते॒ यत् प॒र्जन्यः॑ पृथि॒वीꣳ रेत॒साऽव॑ति ॥ यथा॑ य॒माय॑ हा॒र्म्य-मव॑प॒न् पञ्च॑मान॒वाः । ए॒वम् व॑पामि हा॒र्म्यम् यथाऽसा॑म जीवलो॒के भूर॑यः ॥ चितः॑ स्थ परि॒चित॑ ऊर्द्ध्व॒चितः॑ श्रयद्धम् पि॒तरो॑ दे॒वता॑ । प्र॒जाप॑तिर्वः सादयतु॒ तया॑ दे॒वत॑या ॥ "आ प्या॑यस्व॒41" "सम् ते॑42" । **16**

(अ॒ग्नि॒या - अ॑गन्म - +स॒प्त च॑) **6**

T.A.4.7.1

उत्ते॑ तभ्नोमि पृथि॒वीम् त्वत्परी॒मम् लो॒कम् नि॒दध॒न्मो अ॒हꣳ रि॑षम् । ए॒ताꣳ स्थूणा॑म् पि॒तरो॑ धारयन्तु॒ तेऽत्रा॑ य॒मः साद॑नात्ते मिनोतु ॥ उप॑सर्प मा॒तर॒म् भूमि॑मे॒ता-मु॑रु॒व्यच॑सम् पृथि॒वीꣳ सु॒शेवा॑म् । ऊर्ण॑म्रदा युव॒तिर् दक्षि॑णावत्ये॒षा त्वा॑ पातु॒ निर॒ऋत्या उ॒पस्थे॑ ॥ उच्छ्म॑ञ्चस्व पृथिवि॒ मा विबा॑धिथाः सूपाय॒नाऽस्मै॑ भव सूपवञ्च॒ना । मा॒ता पु॒त्रम् यथा॑ सि॒चाऽभ्ये॑नम् भूमि वृणु ॥ उ॒च्छ्मञ्च॑माना पृथि॒वी हि तिष्ठ॑सि स॒हस्र॒म्मित॒ उप॒ हि श्रय॑न्ताम् । ते गृ॒हासो॑ मधु॒श्चुतो॒ विश्वाहा॑स्मै शर॒णाः स॒न्त्वत्र॑ ॥ एणी॑द्धा॒ना हरि॑णी॒रर्जु॑नीः सन्तु धे॒नवः॑ । तिल॑वथ्सा॒ ऊर्ज॑मस्मै॒ दुहा॑ना॒ विश्वाहा॑ स॒न्त्वन॑पस्फुरन्तीः । **17**

T.A.4.7.2

ए॒षा ते॑ यम॒साद॑ने स्व॒धा निधी॑यते गृ॒हे । अक्षि॑ति॒र्नाम॑ ते असौ ॥ इ॒दम् पि॒तृभ्यः॒ प्रभ॑रेम ब॒रु॒.हिर् दे॒वेभ्यो॒ जीव॑न्त॒ उत्त॑रम् भरेम । तत्त्व॑मारो॒हासो॒ मेघ्यो॒ भव॑म् य॒मेन॒ त्वम् य॒म्या॑ सम्॑विदा॒नः ॥ मा त्वा॑ वृ॒क्षौ संबा॑धिष्टाम् मा मा॒ता पृ॑थिवि॒ त्वम् । पि॒तॄन्. हि यत्र॒ गच्छा॒स्येधा॑सम् य॒मराज्ये॑ ॥ मा त्वा॑ वृ॒क्षौ संबा॑धेथा॒म् मा मा॒ता पृ॑थि॒वी म॒ही । वै॒व॒स्व॒तꣳ हि गच्छा॑सि यम॒राज्ये॒ विरा॑जसि ॥ न॒ळम् प्ल॒वमारो॑हैतम् न॒ळेन॑ प॒थोऽन्वि॑हि । स त्वम् न॒ळप्ल॑वो भू॒त्वा॒ सन्त॑र॒ प्रत॒रोत्त॑र । **18**

T.A.4.7.3

स॒वि॒तैतानि॒ शरी॑राणि पृथि॒व्यै मा॒तुरु॒पस्थ॒ आद॑धे । तेभ्यः॑ पृथिवि॒ शम् भ॑व ॥ षड्होता॒ सूर्य॑म् ते॒ चक्षु॑र् गच्छतु॒ वात॑मा॒त्मा द्याम् च॒ गच्छ॑ पृथि॒वीम् च॒ धर्म॑णा । अ॒पो वा॑ गच्छ॒ यदि॒ तत्र॑ ते हि॒तमोष॑धीषु॒ प्रति॑तिष्ठा॒ शरी॑रैः ॥ पर॑म् मृत्यो॒ अनु॒ परे॑हि॒ पन्था॒म् यस्ते॒ स्व इत॑रो देव॒यानां॑त् । चक्षु॑ष्मते शृण्व॒ते ते॑ ब्रवीमि॒ मा नः॑ प्र॒जाꣳ रीरिषो॒ मोत वी॒रान् ॥ शम् वातः॒ शꣳ हि ते॒ घृणिः॒ शमु॑ ते स॒न्त्वोष॑धीः । कल्प॑न्ताम् मे॒ दिशः॑ श॒ग्माः ॥ पृ॒थि॒व्यास्त्वा॑ लो॒के सा॑दयाम्य॒मुष्य॒ शर्मा॑सि पि॒तरो॑ दे॒वता॑ ( ) । प्र॒जाप॑तिस्त्वा सादयतु॒ तया॑ दे॒वत॑या ॥ अ॒न्तरि॑क्षस्य त्वा दि॒वस्त्वा॑ दि॒शाम् त्वा॒ नाक॑स्य त्वा पृ॒ष्ठे ब्र॒द्ध्नस्य॑ त्वा वि॒ष्टपे॑ सादयाम्य॒मुष्य॒ शर्मा॑सि पि॒तरो॑ दे॒वता॑ । प्र॒जाप॑तिस्त्वा सादयतु॒ तया॑ दे॒वत॑या । **19**

(अन॑पस्फुरन्ती॒ - रुत्त॑र - दे॒वत॑या॒ द्वे च॑) **7**

T.A.4.8.1

अ॒पू॒पवा॑न् घृ॒तवाꣳश्च॒रुरेह सी॑दतूत्तभ्नु॒वन् पृ॑थि॒वीम् द्यामु॒तोपरि॑ । यो॒नि॒कृतः॑ पथि॒कृतः॑ सपर्यत॒ ये दे॒वाना॑म् घृ॒तभा॑गा इ॒ह स्थ । ए॒षा ते यम॒साद॑ने स्व॒धा निधी॑यते गृ॒हेऽसौ । दशा॑क्षरा॒ ताꣳ र॑क्षस्व॒ ताम् गो॑पायस्व॒ ताम् ते॒ परि॑ ददामि॒ तस्या॑म् त्वा॒ मा द॑भन् पि॒तरो॑ दे॒वता॑ । प्र॒जाप॑तिस्त्वा सादयतु॒ तया॑ दे॒वत॑या ॥ अ॒पू॒पवा॑-ञ्छृ॒तवा॑न्-क्षी॒रवा॒न्-दधि॑वा॒न्-मधु॑माꣳ-श्च॒रुरेह सी॑दतूत्तभ्नु॒वन्-पृ॑थि॒वीम् द्यामु॒तोपरि॑ । यो॒नि॒कृतः॑ पथि॒कृतः॑ सपर्यत॒ ये दे॒वानाꣳ श्रृ॒तभा॑गाः क्षी॒रभा॑गा॒ दधि॑भागा॒ मधु॑भागा इ॒ह स्थ । ए॒षा ते॑ यम॒साद॑ने स्व॒धा निधी॑यते गृ॒हेऽसौ । श॒ताक्ष॑रा स॒हस्रा॑क्षरा॒-ऽयुता॑क्षरा॒-ऽच्यु॑ताक्षरा॒ ताꣳ र॑क्षस्व॒ ताम् गो॑पायस्व॒ ताम् ते॒ परि॑ददामि॒ तस्या॑म् त्वा॒ मा द॑भन् पि॒तरो॑ दे॒वता॑ । प्र॒जाप॑तिस्त्वा सादयतु॒ तया॑ दे॒वत॑या । **20**

(अ॒पू॒पवा॑नसौ॒ दश॑) **8**

T.A.4.9.1

ए॒तास्ते॑ स्व॒धा अ॒मृताः॑ करोमि॒ यास्ते॑ धा॒नाः प॑रि॒किरा॒म्यत्र॑ । तास्ते॑ य॒मः पि॒तृभिः॑ सम्॑विदा॒नोऽत्र॑ धे॒नूः का॑म॒दुघाः॑ करोतु ॥ त्वामर्जु॒नौष॑धीनाम् पयो॑ ब्र॒ह्माण॒ इद्वि॑दुः । तासा॑म् त्वा॒ मद्ध्या॒दाद॑दे च॒रुभ्यो॒ अपि॑धातवे ॥ दू॒र्वाणाꣳ॑ स्त॒म्बमाह॑रै॒ताम् प्रि॒यत॑मा॒म् मम॑ । इ॒माम् दिश॑म् मनु॒ष्या॑णाम् भूयि॒ष्ठाऽनु॒ वि रो॑हतु ॥ काशा॑नाꣳ स्त॒म्बमाह॑र॒ रक्ष॑सा॒मप॑हत्यै । य ए॒तस्यै॑ दि॒शः प॒राभ॑वन्नघा॒यवो॒ यथा॒ ते नाभ॑वा॒न् पुनः॑ ॥ द॒र्भाणाꣳ॑ स्त॒म्बमाह॑र पितृ॒णामोष॑धीम् प्रि॒याम् । अन्वस्यै॒ मूल॑म् जीवा॒दनु॒ काण्ड॒मथो॒ फल॑म् । **21**

T.A.4.9.2

"लो॒कम् पृ॑ण॒43" "ता अ॑स्य॒ सूद॑दोहसः44" ॥ शम् वा॑तः॒ शꣳहि ते॒ घृणिः॒ शमु॑ ते स॒न्त्वोष॑धीः । कल्प॑न्ताम् ते॒ दिशः॒ सर्वाः॑ ॥ इ॒दमे॒व मेतोऽप॑रा॒मार्ति॑माराम॒ काञ्च॒न । तथा॒ तद॒श्विभ्या॑म् कृ॒तम् मि॒त्रेण॒ वरु॑णेन च ॥ व॒रु॒णो वा॑रयादि॒दम् दे॒वो वन॒स्पतिः॑ । आत्यै॒ निर्.ऋ॑त्यै॒ द्वेषा॑च्च॒ वन॒स्पतिः॑ ॥ विधृ॑तिरसि॒ विधा॑रया॒स्मद॒घा द्वेषाꣳ॑सि शा॒मि शा॒मया॒स्मद॒घा द्वेषाꣳ॑सि य॒व य॒वया॒स्मद॒घा द्वेषाꣳ॑सि ॥ पृ॒थि॒वीम् ग॑च्छा॒न्तरि॑क्षम् गच्छ॒ दिव॑म् गच्छ॒ दिशो॑ गच्छ॒ सुव॑र्गच्छ॒ सुव॑र्गच्छ॒ दिशो॑ गच्छ॒ दिव॑म् गच्छा॒न्तरि॑क्षम् गच्छ पृथि॒वीम् ग॑च्छा॒पो वा॑ गच्छ॒ यदि॒ तत्र॑ ते हि॒तमोष॑धीषु॒ प्रति॑तिष्ठा॒ शरी॑रैः ॥ "अश्म॑न्वती रेवती॒र्43" "यद्वै दे॒वस्य॑ सवि॒तुः प॒वित्र॒म्44" "या रा॒ष्ट्रात्प॒न्ना45" "दुद्व॒यम् तम॑स॒स्परि॑46" धा॒ता पु॑नातु47"( ) । **22**

(अथो॒ फल॑म् - धा॒ता पु॑नातु) **9**

T.A.4.10.1

आरो॑ह॒तायु॑र्-ज॒रसं॑म् गृणा॒ना अ॑नुपू॒र्वम् यत॑माना॒ यति॒ष्ट । इ॒ह त्वष्टा॑ सु॒जनि॑मा सु॒रत्नो॑ दी॒र्घमायुः॑

करतु जीवसे वः ॥ यथाऽहान्यनुपूर्वम् भवन्ति यथर्तवं ऋतुभिर्-यन्ति क्लृप्ताः । यथा न पूर्वमपरो जहात्येवा धातरायूꣳषि कल्पयैषाम् ॥ न हि ते अग्ने तनुवै क्रूरम् चकार मर्त्यः । कपिर्-बभस्ति तेजनम् पुनर्जरायु गौरिव । अप नः शोशुचदघमग्ने शुशुद्ध्या रयिम् । अप नः शोशुचदघम् मृत्यवे स्वाहा ॥ अनड्वाहं-मन्वारभामहे स्वस्तये । स न इन्द्र इव देवेभ्यो वह्निः सपारणो भव । **23**

T.A.4.10.2

इमे जीवा विमृतैराववर्-तिन्नभूद्-भद्रा देवहूतिम् नो अद्य । प्राञ्जोऽगामा नृतये हसाय द्राघीय आयुः प्रतराम् दधानाः ॥ मृत्योः पदम् योपयन्तो यदैम द्राघीय आयुः प्रतराम् दधानाः । आप्यायमानाः प्रजया धनेन शुद्धाः पूता भवथ यज्ञियासः ॥ इमम् जीवेभ्यः परिधिम् दधामि मा नो नु गादपरो अर्द्धमेतम् । शतम् जीवन्तु शरदः पुरूचीस्तिरो मृत्युम् दधहे पर्वतेन ॥ इमा नारीरविधवाः सुपत्नीराञ्जनेन सर्पिषा संमृशन्ताम् । अनश्रवो अनमीवाः सुशेवा आरोहन्तु जनयो योनिमग्रे ॥ यदाञ्जनम् त्रैककुदम् जातꣳ हिमवतस्परि । तेनामृतस्य मूलेनारातीर्-जम्भयामसि ( ) ॥ यथा त्व-मुद्भिनथ्-स्योषधे पृथिव्या अधि । एवमिम उद्भिन्दन्तु कीर्त्या यशसा ब्रह्मवर्चसेन ॥ अजोऽस्यजास्मदघा द्वेषाꣳसि यवोऽसि यवयास्मदघा द्वेषाꣳसि । **24**

(भव - जम्भयामसि त्रीणि च) **10**

T.A.4.11.1

अप नः शोशुचदघमग्ने शुशुद्ध्या रयिम् । अप नः शोशुचदघम् ॥ सुक्षेत्रिया सुगातुया वसूया च यजामहे । अप नः शोशुचदघम् ॥ प्र यद्-भन्दिष्ठ एषाम् प्रास्माकासश्च सूरयः । अप नः शोशुचदघम् ॥ प्रयदग्नेः सहस्वतो विश्वतो यन्ति सूरयः । अप नः शोशुचदघम् ॥ प्रयत्ते अग्ने सूरयो जायेमहि प्र ते वयम् । अप नः शोशुचदघम् । **25**

T.A.4.11.2

त्वꣳ हि विश्वतोमुख विश्वतः परिभूरसि । अप नः शोशुचदघम् ॥ द्विषो नो विश्वतोमुखाति नावेव पारय । अप नः शोशुचदघम् ॥ स नः सिन्धुमिव नावयाऽति पर्षा स्वस्तये । अप नः शोशुचदघम् ॥ आपः प्रवणादिव यती-रपास्मथ्-स्यन्दतामघम् । अप नः शोशुचदघम् ॥ उद्वना-दुदकानीवापास्मथ्-स्यन्दतामघम् । अप नः शोशुचदघम् ( ) ॥ आनन्दाय प्रमोदाय पुनरागाꣳ स्वान्गृहान् । अप नः शोशुचदघम् ॥ न वै तत्र प्रमीयते गौरश्वः पुरुषः पशुः । यत्रेदम् ब्रह्म क्रियते परिधिर्जीवनाय कमप नः शोशुचदघम् । **26**

(अघ - मघम् चत्वारिं च) **11**

T.A.4.12.1

अपश्याम युवति-माचरन्तीम् मृताय जीवाम् परिणीयमानाम् । अन्धेन या तमसा प्रावृताऽसि प्राचीमवाची-मवयन्-नरिष्ट्यै ॥ मयैताम् माꣳस्ताम् भ्रियमाणा देवी सती पितृलोकम् यदैषि । विश्ववारा नभसा सम्व्ययन्त्युभौ नौ लोकौ पयसाऽऽवृणीहि ॥ रयिष्ठामग्निम् मधुमन्तमूर्मिणमूर्जः सन्तम् त्वा पयसोप सꣳसदेम । सꣳ रय्या समु वर्चसा सचस्वा नः स्वस्तये ॥ ये जीवा ये च मृता ये जाता ये च जन्त्याः । तेभ्यो घृतस्य धारयितुम् मधुधारा व्युन्दती ॥ माता रुद्राणाम् दुहिता वसूनाꣳ स्वसाऽऽदित्यानाम-मृतस्य नाभिः । प्रणुवोचम् चिकितुषे जनाय मा गामनागामदितिम् वधिष्ट ( ) ॥ पिबतूदकम् तृणान्यत्तु । ओमुथ् सृजत । **27**

(वधिष्ट द्वे च) **12**

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to12 Anuvaakams :-

(परेयुवाꣳसम् प्र विद्वान् भुवनस्याभ्याव वृथ्स्वा जो भागोऽयम् वै चतुश्चत्वारिꣳशत् । य एतस्य त्वत् पञ्च । प्रकेतुनेदन्ते नाके सुपर्णम् यौ ते ये युद्ध्यन्ते तपसाऽश्मन्वती रेवतीः सꣳरभद्धमष्टाविꣳशतिः

। यं ते यत्त उत्तिष्ठात इदन्त उत्तिष्ठ प्रेह्यश्मन्. यद्वा उद्वयमयम् पञ्चविꣳशतिः । आयातु त्रिꣳशत् । वैश्वानरे तस्मिन् द्रफ्स इममपेताहोभिर् युज्यन्तामघ्निया अदिते पारम् व आ प्यायस्व सप्तविꣳशतिः । उत्ते गृहेऽखार्षितिस्तेभ्यः पृथिव्या अन्तरिक्षस्य द्वात्रिꣳशत् । अपूपवानसौ दश शत दश । एतास्ते ते दिशः सर्वा इदमश्मन् विꣳशतिः । ओरोहत तनुवै क्रूरम् चकार पुनर्मृत्यवे मा नो नु गाद् दघ्रह इमा नारीः परि त्रयोविꣳशतिः । अप नः सुक्षेत्रिया प्र यद्धन् दिष्ठः प्र यदग्नेः प्र यत्ते अग्ने त्वꣳ हि द्विषः स नः सिन्धुमापः प्रवणादुद् वनादानन्दाय न वै तत्र यत्रेदम् चतुर्विꣳशतिः । अपश्यामावृणीहि द्वादश द्वादश ।)

korvai with starting padams of1, 11, 21 Series of Dasinis :-
(परेयुवाꣳस - मायाँ - त्वेतास्ते सप्तविꣳशतिः)

first and last padam in TA, 4th Prapaatakam :-
(परेयुवाꣳस - मोमुथ्सृजत)

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे आरण्यके चतुर्थः प्रपाठकः समाप्तः ॥ = = = = = = = = = = = = = =
Appendix (of Expansions) ट्.आ.4.4.2 - अश्मन्वती रेवतीर्36" "यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रम्37" "या राष्ट्रात् पन्ना38" "दुद्वयम् तमसस्परि39" "धाता पुनातु40" अश्मन्वती रेवतीः सꣳ रभद्ध्वमुत्तिष्ठत प्रतरता सखायः । अत्रा जहाम ये असन्नशेवाः शिवान् वयमभि वाजानुत्तरेम ॥ 36 (Appearing in T.A.4.3.2)
यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रꣳ सहस्रधारम् वितततमन्तरिक्षे । येनापुनादिन्द्रमनार्त-मार्त्यै तेनाहम् माꣳ सर्वतनुम् पुनामि ॥ 37 (Appearing in T.A.4.3.3)
या राष्ट्रात् पन्नादप यन्ति शाखा अभिमृता नृपतिमिच्छमानाः । धातुस्ताः सर्वाः पवनेन पूताः प्रजयाऽस्मान्-रय्या वर्चसा सꣳसृजाथ ॥ 38 (Appearing in T.A.4.3.3)
उद्वयम् तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम् । देवम् देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् ॥ 39

(Appearing in T.A.4.3.3)
धा॒ता पु॑नातु सवि॒ता पु॑नातु । अ॒ग्नेस्तेज॑सा॒ सूर्य॑स्य॒ वर्च॑सा ॥ 40 (Appearing in T.A.4.3.3)